

E-learning pro profesionální provozovatele ZELENINA

Obsah

1. ÚVOD	2
2. INFORMACE K REGULOVANÝM ŠO	4
2.1. SADBA	4
2.1.1. KŠO pro EU, které se mohou vyskytnout na sadbě zeleniny	4
2.1.2. Zvláštní požadavky pro přemísťování sadby zeleniny	5
2.1.3. ŠO, pro které jsou nařízena mimořádná opatření EU, týkající se sadby zeleniny	7
2.1.4. KŠO pro chráněné zóny, které se mohou vykytovat na sadbě zeleniny	7
2.1.5. Regulované nekaranténní ŠO pro sadbu zeleniny	8
2.1.6. Opatření s cílem zamezit výskytu RNŠO na sadbě zeleniny	9
2.2. OSIVO	13
2.2.1. ŠO, pro které jsou nařízena mimořádná opatření EU, týkající se osiva zeleniny	13
2.2.2. Regulované nekaranténní ŠO pro osivo zeleniny	14
2.2.3. Opatření s cílem zamezit výskytu RNŠO na osivu zeleniny	14
3. INFORMACE O ŠKODLIVÝCH ORGANISMECH	17
4. DOPORUČENÉ STUDIJNÍ MATERIÁLY PRO E-LEARNING	19

1. ÚVOD

Veškerá sadba a množitelství materiál zelenin musí být od 14. 12. 2019 pro přemísťování v EU opatřena rostlinolékařským pasem, a to i těch plodin, které dříve rostlinolékařským pasem nemusely být opatřeny (uvedeno v příloze XIII [prováděcího nařízení Komise \(EU\) 2019/2072](#), dále také jen „nařízení 2019/2072“).

Z osiva zeleniny podléhá pasové povinnosti při přemísťování v EU osivo:

bobu obecného (*Vicia faba*),
cibule kuchyňské (*Allium cepa*),
fazolu obecného (*Phaseolus vulgaris*)
fazolu šarlatového (*Phaseolus coccineus*),
hrachu setého (*Pisum sativum*),
lilku rajčete (*Solanum lycopersicum*),
papriky (*Capsicum* spp.)*,
póru zahradního (*Allium porrum*).

* Dle prováděcího [nařízení Komise 2020/1191](#), kterým se zavádějí opatření proti zavlékání Tomato brown rugose fruit virus do EU a jeho rozšiřování na území EU, platí u osiva pasová povinnost pro celý rod paprika (*Capsicum* spp.).

Pokud proběhne šetření pro vydávání rostlinolékařských pasů bez závad, lze tyto rostliny opatřit rostlinolékařskými pasy a uvést na trh. Rostlinolékařské pasy potvrzují soulad těchto rostlin s fyto-sanitárními požadavky EU. Povinnost opatřovat rostliny k pěstování rostlinolékařskými pasy se nevztahuje na rostliny, které jsou dodávány výhradně a přímo konečným uživatelům k nevýrobním a neobchodním účelům. Tato výjimka pro prodej konečným uživatelům se však netýká prodeje prostřednictvím smluv uzavřených na dálku (e-shopy a zásilkové služby) a rostlinolékařských pasů pro chráněné zóny.

Šetření pro účely vydávání rostlinolékařských pasů provádí oprávněný provozovatel, respektive jím pověřená osoba, která zdárně absolvovala e-learningový test pro příslušné komodity anebo byla k provádění šetření prokazatelně proškolená. Odpovědnost za provádění šetření, vydávání rostlinolékařských pasů a plnění dalších náležitostí nese příslušný oprávněný provozovatel. V případě šetření pro účely vydávání rostlinolékařských pasů u materiálu, který podléhá uznávacímu řízení, provádí šetření ÚKZÚZ. Pro uznávací řízení musí být splněny také požadavky uvedené ve vyhlášce č. 129/2012 Sb. o podrobnostech uvádění osiva a sadby pěstovaných rostlin do oběhu. Další případy, ve kterých provádí šetření ÚKZÚZ naleznete [zde](#).

Prohlídka u rostlin pěstovaných ve venkovních podmínkách se provádí jednou až dvakrát ve vegetačním období zásadně podle partií rostlin, a to v nevhodnějším období pro zjištění dotčených škodlivých organismů (ŠO). Partii se přitom rozumí množství rostlin, které je identifikovatelné podle stejnorodého složení a původu (tj. rostliny pěstované v jednom místě, jednoho druhu, kultivaru, selekce nebo klonu a jednoho původu). **Prohlídka u rostlin**

pěstovaných v chráněných podmínkách se provádí jednou až dvakrát (případně i vícekrát) v průběhu pěstování dané partie.

Před prohlídkou jednotlivých rostlin se provede **celkové posouzení porostu každé partie**, zda není vidět jakékoliv abnormality (odlišnosti ve vzhledu a vzrůstu) rostlin v partii, včetně posouzení, zda jde o pravidelně či nepravidelně (ohniskově) se vyskytující odlišnosti.

Rozsah a zaměření prohlídky musí být dostatečné ke kvalifikovanému **posouzení rozsahu možného výskytu ŠO nebo příznaků poškození** (včetně neregulovaných škodlivých organismů – s ohledem na možnost záměny), zváží se vhodnost prohlídky podzemních částí rostlin. Posoudí se, zda provedení prohlídky neznemožňuje zjevná přítomnost neregulovaných ŠO či špatný fyziologický stav rostlin (překrytí jiných příznaků napadení).

Poté se provede **vlastní prohlídka jednotlivých rostlin**, zaměřená na zjišťování přítomnosti možných viditelných příznaků napadení ŠO. Při prohlídce se sleduje možná přítomnost karanténních ŠO pro EU, ŠO, na které se vztahují mimořádná opatření EU, regulovaných nekaranténních ŠO pro EU (RNŠO pro EU), v případě potřeby i karanténních ŠO pro chráněné zóny, popřípadě dalších ŠO, stanoveným fyto-sanitárními předpisy, a splnění stanovených zvláštních požadavků.

Rozsah prohlídky:

v případě malého množství (do 100 rostlin v partii) se prohlídí každá rostlina. V případě většího množství rostlin se prohlížejí jen náhodně vybrané rostliny, přitom se prohlídí min. 20 % rostlin v partii, a to jak z okrajových částí, tak i ze střední části porostu kontrolované partie.

Pokud jsou prohlídkou zjištěny **rozdíly u rostlin z různých částí partie**, po ukončení prohlídky partie se podrobně porovná stav několika rostlin z těch částí partie, které vykazovaly odlišnosti, s několika náhodně vybranými rostlinami z částí partie, které nevykazovaly odlišnosti.

Při zjištění příznaků, které vyvolávají podezření, že rostliny jsou napadeny sledovanými nebo neznámými ŠO, je povinností oprávněného provozovatele neprodleně informovat ÚKZÚZ a poskytnout ÚKZÚZ na vyžádání všechny informace, které má k dispozici. Dále musí přijmout opatření k zabránění šíření daného ŠO.

2. INFORMACE K REGULOVANÝM ŠO

Prohlídky rostlin se zaměřují na **karanténní škodlivé organismy, karanténní škodlivé organismy pro chráněné zóny, regulované nekaranténní ŠO pro EU** a také na **ŠO, které podléhají mimořádným opatřením EU**.

Karanténní škodlivé organismy (KŠO) pro celé území EU jsou vyjmenovány v [příloze II nařízení 2019/2072](#). Tyto organismy jsou považovány za vysoce škodlivé pro celé území EU a nejsou vázány na komoditu nebo stupeň množení rostlin. Dělí se na ty, jejichž výskyt je na území EU znám a na ty, jejichž výskyt na území EU dosud znám není (viz níže). Zvláštní požadavky týkající se karanténních škodlivých organismů (KŠO) jsou uvedeny v [příloze VIII](#) nařízení 2019/2072.

2.1. SADBA

2.1.1. KŠO pro EU, které se mohou vyskytnout na sadbě zeleniny

Zde je uveden výběr KŠO, mezi jejichž hostitele patří druhy zeleniny.

JEJICHŽ VÝSKYT JE NA ÚZEMÍ EU ZNÁM – prováděcí nařízení (EU) 2019/2072, příloha II, část B:

KŠO	Hostitelské rostliny
Bakterie:	
<i>Ralstonia solanacearum</i> (+ <i>Ralstonia pseudosolanacearum</i> , <i>Ralstonia syzigii</i> subsp. <i>celebensis</i> a <i>Ralstonia syzigii</i> subsp. <i>indonesiensis</i>)	lilek rajče (<i>S. lycopersicum</i>), lilek vejcoplodý (<i>S. melongena</i>)
Houby a řasovky:	
<i>Synchytrium endobioticum</i> (původce rakoviny bramboru)	lilek rajče, lilek vejcoplodý, a to bez vyvolání nádorotvorné reakce
Hlístice:	
<i>Globodera pallida</i> (háďátko nažloutlé)	lilek rajče, lilek vejcoplodý, paprika
<i>Globodera rostochiensis</i> (háďátko bramborové)	lilek rajče, lilek vejcoplodý, paprika
<i>Meloidogyne chitwoodi</i>	dobrymi hostiteli jsou např. mrkev obecná, lilek rajče
<i>Meloidogyne fallax</i>	dobrymi hostiteli jsou např. mrkev obecná, lilek rajče
Viry:	
Tomato leaf curl New Delhi virus	cuketa (<i>Cucurbita pepo</i> var. <i>giromontiina</i>), lilek vejcoplodý, meloun cukrový (<i>Cucumis melo</i>), meloun vodní (<i>Citrullus lanatus</i>), okurka setá (<i>Cucumis sativus</i>), paprika, lilek rajče, tykev obecná (<i>Cucurbita pepo</i>) a tykev pižmová (<i>Cucurbita moschata</i>)

JEJICHŽ VÝSKYT NENÍ NA ÚZEMÍ EU ZNÁM – prováděcí nařízení (EU) 2019/2072, příloha II A:

KŠO	Hostitelské rostliny
Houby a řasovky:	
<i>Puccinia pittieriana</i>	lilek rajče a další lilkovité
<i>Thecaphora solani</i>	lilek rajče a další lilkovité
Hmyz:	
květopas <i>Anthonomus eugeni</i>	paprika, zejména paprika setá a paprika křovitá (<i>C. frutescens</i>), lilek vejcoplodý, lilek rajče
<i>Bactericera cockerelli</i>	lilkovité
<i>Bemisia tabaci</i> (neevropské populace) – molice bavlníková	široký okruh hostitelů
bázlivec <i>Diabrotica barberi</i> , <i>Diabrotica undecimpunctata howardi</i>	okurka setá a další hostitelé
<i>Heliothis zea</i>	lilek rajče, paprika a další hostitelé
<i>Hishimonus phycitis</i>	lilek vejcoplodý a další hostitelé
<i>Neoleucinodes elegantalis</i>	lilek rajče, lilek vejcoplodý a další hostitelé
<i>Scirtothrips dorsalis</i>	paprika a další hostitelé
obaleč <i>Thaumatotibia leucotreta</i>	lilek vejcoplodý (<i>Solanum melongena</i>), paprika (<i>Capsicum</i> spp.)

2.1.2. Zvláštní požadavky pro přemísťování sadby zeleniny

Požadavky týkající se sadby zeleniny jsou uvedeny v bodech 2 a 12–15 [přílohy VIII](#).

Rostliny, rostlinné produkty a jiné předměty	Požadavky
Rostliny k pěstování s kořeny, vypěstované ve volné půdě	Úřední potvrzení, že je o místě produkce známo, že je prosté <i>Clavibacter sepedonicus</i> a <i>Synchytrium endobioticum</i> .
Rostliny k pěstování <i>Capsicum</i> spp., <i>Solanum lycopersicum</i> a <i>Solanum melongena</i> s kořeny , jiné než rostliny, které mají být pěstovány v souladu s čl. 4 odst. 4 písm. a) směrnice Rady 2007/33/ES (tzn. rostliny určené k produkci sadby, která má být použita v rámci stejného produkčního místa v úředně stanovené oblasti pro pěstování sadby brambor)	Úřední potvrzení, že byla splněna ustanovení práva Unie týkající se potírání <i>Globodera pallida</i> a <i>Globodera rostochiensis</i> .
Rostliny k pěstování <i>Capsicum annuum</i>, <i>Solanum lycopersicum</i>, <i>Musa</i>, <i>Nicotiana</i>, a <i>Solanum melongena</i> , kromě osiva	Úřední potvrzení, že: a) rostliny pocházejí z oblastí, které byly shledány prostými <i>Ralstonia solanacearum</i> , nebo b) na rostlinách na místě produkce nebyly od začátku posledního ukončeného vegetačního období pozorovány příznaky výskytu <i>Ralstonia solanacearum</i> .

<p>Rostliny k pěstování Allium porrum, Asparagus officinalis, Beta vulgaris, Brassica spp. a Fragaria. s kořeny, vypěstované ve volné půdě a cibule, hlízy a oddenky Allium ascalonicum, Allium cepa, Dahlia, Gladiolus spp., Hyacinthus spp., Iris spp., Lilium spp., Narcissus a Tulipa, vypěstované ve volné půdě, jiné než tyto rostliny, cibule, hlízy a oddenky, které mají být pěstovány v souladu s čl. 4 odst. 4 písm. a) nebo c) směrnice Rady 2007/33/ES (tzn. jsou určeny k produkci sadby, která má být použita v rámci stejného produkčního místa v úředně stanovené oblasti pro pěstování sadby brambor, nebo jsou určeny k produkci sadby, pokud mají být sklizené rostliny podrobeny úředně schváleným opatřením, kterými jsou odmoření vhodnými metodami tak, že neexistuje zjiitelné riziko šíření <i>Globodera pallida</i> a <i>Globodera rostochiensis</i>; nebo odstranění zeminy omýváním nebo mechanicky tak, že neexistuje zjiitelné riziko šíření <i>Globodera pallida</i> a <i>Globodera rostochiensis</i>.)</p>	<p>Musí být doloženo, že byla splněna ustanovení práva Unie týkající se potírání <i>Globodera pallida</i> a <i>Globodera rostochiensis</i>.</p>
<p>Rostliny k pěstování čeledí Cucurbitaceae a Solanaceae, kromě osiva, pocházející z oblastí:</p> <p>a) kde není znám výskyt <i>Bemisia tabaci</i> nebo jiných přenašečů Tomato leaf curl New Delhi virus;</p> <p>b) kde je znám výskyt <i>Bemisia tabaci</i> nebo jiných přenašečů Tomato leaf curl New Delhi virus</p>	<p>Úřední potvrzení, že: a) rostliny pocházejí z oblasti, o níž je známo, že je prostá Tomato leaf curl New Delhi virus, nebo</p> <p>b) na rostlinách během celého vegetačního období nebyly pozorovány příznaky výskytu Tomato leaf curl New Delhi virus;</p> <p>Úřední potvrzení, že: a) rostliny pocházejí z oblasti, o níž je známo, že je prostá Tomato leaf curl New Delhi virus, nebo</p> <p>b) na rostlinách během celého vegetačního období nebyly pozorovány příznaky výskytu Tomato leaf curl New Delhi virus a</p> <p>i) místo jejich produkce bylo při úředních prohlídkách provedených ve vhodných termínech pro zjištění příslušného škodlivého organismu shledáno prostým <i>Bemisia tabaci</i> a jiných přenašečů Tomato leaf curl New Delhi virus</p> <p>nebo</p> <p>ii) rostliny byly podrobeny účinnému ošetření, které zajišťuje eradikaci</p>

	<i>Bemisia tabaci</i> a jiných přenašečů Tomato leaf curl New Delhi virus.
--	---

2.1.3. ŠO, pro které jsou nařízena mimořádná opatření EU, týkající se sadby zeleniny

Mimořádná opatření EU jsou nařízena proti zavlékání a šíření viru Tomato brown rugose fruit virus (ToBRFV) (stav k 6. 10. 2020). [Tato opatření jsou publikována na internetových stránkách ÚKZÚZ.](#)

ŠO	Hostitelské rostliny
Tomato brown rugose fruit virus (ToBRFV)	lilek rajče (<i>Solanum lycopersicum</i>) a paprika spp. (<i>Capsicum</i> spp.)

Rostliny určené k výsadbě druhu lilek rajče a rodu paprika musí být při přemísťování na území EU opatřeny rostlinolékařským pasem a splňovat tyto požadavky:

- rostliny byly pěstovány na stanovišti produkce, o kterém není známo, že by se na něm vyskytoval ToBRFV, na základě úředních kontrol provedených ve vhodný čas k jeho zjištění, a v případě, že rostliny vykazují příznaky ToBRFV, byly tyto rostliny podrobeny odběru vzorků a testování příslušným orgánem (v ČR ÚKZÚZ) a tyto testy prokázaly, že rostliny jsou prosté ToBRFV;
- partie rostlin určených k výsadbě byly oddělené od jiných partií rostlin zavedením vhodných hygienických opatření a fyzickým oddělením.

2.1.4. KŠO pro chráněné zóny, které se mohou vykytovat na sadbě zeleniny

Příloha III nařízení 2019/2072 obsahuje [seznam chráněných zón a příslušných KŠO](#) pro chráněné zóny a jejich příslušné EPPO kódy. Pro zeleninu jsou podstatné chráněné zóny na *Bemisia tabaci* Genn. (evropské populace), *Leptinotarsa decemlineata*, *Liriomyza bryoniae* a Beet necrotic yellow vein virus. Vrtalky *Liriomyza huidobrensis* a *Liriomyza trifolii* jsou v tomto seznamu uvedeny, avšak s platností pouze do 30. dubna 2020. Rostliny, které budou vypravovány do chráněných zón proti těmto škodlivým organismům musí být opatřeny rostlinolékařským pasem pro chráněnou zónu. Podrobnosti jsou uvedeny v tabulce, jednotlivé chráněné zóny uvedené ve třetím sloupci následující tabulky pokrývají jedno z následujících území: celé území uvedeného členského státu nebo území uvedeného členského státu s výjimkami uvedenými v závorkách nebo pouze část území členského státu, která je uvedena v závorkách.

KŠO	EPPO kód	Chráněná zóna
<i>Bemisia tabaci</i> Genn. (evropské populace) – molice bavlníková	BEMITA	a) Irsko; b) Švédsko; c) Spojené království.

<i>Leptinotarsa decemlineata</i> – mandelinka bramborová	LPTNDE	a) Irsko; b) Španělsko (Ibiza a Menorka); c) Kypr; d) Malta; e) Portugalsko (Azory a Madeira); f) Finsko (oblasti Ålandy, Häme, Kymi, Pirkanmaa, Satakunta, Turku, Uusimaa); g) Švédsko (kraje Blekinge, Gotland, Halland, Kalmar a Skåne); h) Spojené království.
<i>Liriomyza bryoniae</i>	LIRIBO	a) Irsko; b) Spojené království (Severní Irsko).
Beet necrotic yellow vein virus – původce virové rizománie řepy	BNYVVO	a) Irsko; b) Francie (Bretaň); c) Portugalsko (Azory); d) Finsko; e) Spojené království (Severní Irsko).

2.1.5. Regulované nekaranténní ŠO pro sadbu zeleniny

Regulované nekaranténní škodlivé organismy (RNŠO) jsou vyjmenovány v [příloze IV nařízení 2019/2072](#). V příloze IV, části I nařízení 2019/2072, je **pro sadbu a množitelský materiál zeleniny** také uvedena prahová hodnota pro dotčené RNŠO. Ve většině případů je prahová hodnota nulová. V praxi to znamená, že v případě nulových prahových hodnot na rostlinách k pěstování přemísťovaných (prodáváných) v EU se tyto organismy nesmí vyskytovat (kromě dvou případů: Leek yellow stripe virus pro sadbu česneku kuchyňského a Onion yellow dwarf virus pro sadbu česneku kuchyňského a cibule kuchyňské, s prahovou hodnotou 1 %).

RNŠO nebo příznaky	Rostliny k pěstování (rod či druh)	Prahová hodnota
<i>Clavibacter michiganensis</i> ssp. <i>michiganensis</i>	lilek rajče	0 %
<i>Xanthomonas euvesicatoria</i>	paprika setá, lilek rajče	0 %
<i>Xanthomonas gardneri</i>	paprika setá, lilek rajče	0 %
<i>Xanthomonas perforans</i>	paprika setá, lilek rajče	0 %
<i>Xanthomonas vesicatoria</i>	paprika setá, lilek rajče	0 %
<i>Fusarium</i> kromě <i>Fusarium oxysporum</i> f. sp. <i>albedinis</i> a <i>Fusarium circinatum</i>	chřest lékařský	0 %
<i>Helicobasidium brebissonii</i>	chřest lékařský	0 %
<i>Stromatinia cepivora</i>	cibule kuchyňská, cibule zimní, pór zahradní, česnek kuchyňský	0 %
<i>Verticillium dahliae</i>	artyčok kardový	0 %
<i>Ditylenchus dipsaci</i>	cibule kuchyňská, česnek kuchyňský	0 %
Leek yellow stripe virus	česnek kuchyňský	1 %
Onion yellow dwarf virus	cibule kuchyňská, česnek kuchyňský	1 %
Potato spindle tuber viroid	paprika setá, lilek rajče	0 %

Tomato spotted wilt tospovirus	paprika setá, lilek rajče, lilek vejcoplodý, locika salátová	0 %
Tomato yellow leaf curl virus	lilek rajče	0 %

2.1.6. Opatření s cílem zamezit výskytu RNŠO na sadbě zeleniny

Opatření s cílem zamezit výskytu RNŠO na sadbě zeleniny jsou uvedena v [příloze V části H nařízení 2019/2072](#).

Vizuální prohlídka

Musí být provedeny kontroly a veškeré další kroky, aby byly zajištěny tyto podmínky:

- rostliny přinejmenším vypadají, na základě vizuální prohlídky, že jsou prakticky prosté škodlivých organismů uvedených v tabulce v tomto bodu, s ohledem na příslušný rod či druh;
- veškeré rostliny vykazující ve fázi rostoucího porostu viditelné známky či příznaky výskytu škodlivých organismů uvedených v tabulkách v tomto bodu byly bezprostředně po jejich objevení vhodně ošetřeny nebo případně odstraněny;
- v případě cibule šalotky a česneku se rostliny získávají přímo z materiálu, který byl ve fázi rostoucího porostu zkontrolován a shledán prakticky prostým všech škodlivých organismů uvedených v tabulkách v tomto bodu.

Musí být zajištěno splnění požadavků týkajících se příslušných RNŠO a rostlin určených k pěstování uvedených v následující tabulce:

RNŠO nebo příznaky, které RNŠO způsobují	Rostliny určené k pěstování	Požadavky
<i>Clavibacter michiganensis</i> ssp. <i>michiganensis</i>	lilek rajče	rostliny jsou pěstovány z osiva, které splňuje požadavky vymezené v části E přílohy V (viz níže) a byly udržovány prosté infekce s použitím vhodných hygienických opatření
<i>Xanthomonas euvesicatoria</i>	paprika setá, lilek rajče	sadba byla pěstována z osiva, které splňuje požadavky vymezené v části E pro osivo zeleniny a mladé rostliny byly udržovány ve vhodných hygienických podmínkách, aby se zamezilo infekci.
<i>Xanthomonas gardneri</i>	paprika setá, lilek rajče	dtto
<i>Xanthomonas perforans</i>	paprika setá, lilek rajče	dtto
<i>Xanthomonas vesicatoria</i>	paprika setá, lilek rajče	dtto
<i>Fusarium</i> kromě <i>Fusarium oxysporum</i> f. sp. <i>albedinis</i> a <i>Fusarium circinatum</i>	chřest lékařský	a) i) porost byl vizuálně prohlédnut ve vhodném termínu pro zjištění škodlivého organismu během vegetačního období, byl vytrhán reprezentativní vzorek rostlin a nebyly pozorovány příznaky výskytu <i>Fusarium</i> nebo

		<p>ii) porost byl vizuálně zkontrolován alespoň dvakrát ve vhodných termínech pro zjištění škodlivého organismu během vegetačního období, rostliny vykazující příznaky výskytu <i>Fusarium</i> byly neprodleně vytrhány a při konečné prohlídce nevykazoval rostoucí porost žádné příznaky</p> <p>a</p> <p>b) koruny byly před přemístěním vizuálně prohlédnuty a nebyly pozorovány příznaky výskytu organismu <i>Fusarium</i>.</p>
<i>Helicobasidium brebissonii</i>	chřest lékařský	<p>a)</p> <p>i) porost byl vizuálně prohlédnut ve vhodném termínu pro zjištění škodlivého organismu během vegetačního období, byl vytrhán reprezentativní vzorek rostlin a nebyly pozorovány příznaky výskytu <i>Helicobasidium brebissonii</i> nebo</p> <p>ii) porost byl vizuálně prohlédnut alespoň dvakrát ve vhodných termínech pro zjištění škodlivého organismu během vegetačního období, byly vytrhány rostliny vykazující příznaky výskytu <i>Helicobasidium brebissonii</i> a při konečné prohlídce nevykazoval rostoucí porost žádné příznaky</p> <p>a</p> <p>b) koruny byly před přemístěním vizuálně prohlédnuty a nebyly pozorovány příznaky výskytu <i>Helicobasidium brebissonii</i>.</p>
<i>Stromatinia cepivora</i>	cibule kuchyňská, cibule zimní, pór zahradní	<p>a) rostliny jsou přesazené ve vyvýšených modulech a pěstované v substrátu prostém <i>Stromatinia cepivora</i> nebo</p> <p>b)</p> <p>i) — porost byl vizuálně prohlédnut ve vhodném termínu pro zjištění škodlivého organismu během vegetačního období a nebyly pozorovány příznaky výskytu <i>Stromatinia cepivora</i> nebo</p> <p>— porost byl vizuálně prohlédnut ve vhodném termínu pro zjištění škodlivého organismu během vegetačního období, rostliny vykazující příznaky výskytu <i>Stromatinia cepivora</i> byly neprodleně vytrhány a při doplňkové konečné prohlídce nevykazuje rostoucí porost žádné příznaky</p> <p>a</p> <p>ii) rostliny byly před přemístěním vizuálně prohlédnuty a nebyly pozorovány příznaky výskytu <i>Stromatinia cepivora</i>.</p>
<i>Stromatinia cepivora</i>	česnek kuchyňský	<p>a)</p> <p>i) porost byl vizuálně prohlédnut ve vhodném termínu pro zjištění škodlivého organismu během vegetačního období a nebyly pozorovány příznaky výskytu <i>Stromatinia cepivora</i> nebo</p>

		<p>ii) porost byl vizuálně zkontrolován ve vhodném termínu pro zjištění škodlivého organismu během vegetačního období, rostliny vykazující příznaky výskytu <i>Stromatinia cepivora</i> byly neprodleně vytrhány a při doplňkové konečné prohlídce nevykazuje rostoucí porost žádné příznaky</p> <p>a</p> <p>b) rostliny nebo sadba byly před přemístěním vizuálně prohlédnuty a nebyly pozorovány příznaky výskytu <i>Stromatinia cepivora</i>.</p>
<i>Verticillium dahliae</i>	artyčok kardový	<p>a) matečné rostliny se získávají z materiálu testovaného na patogeny a</p> <p>b) rostliny byly pěstovány na stanovišti produkce se známou historií rostlinné výroby beze známého výskytu <i>Verticillium dahliae</i> a</p> <p>c) rostliny byly vizuálně prohlédnuty ve vhodných termínech od začátku posledního ukončeného vegetačního období a byly shledány prostými příznaky výskytu <i>Verticillium dahliae</i>.</p>
<i>Ditylenchus dipsaci</i>	cibule kuchyňská, česnek kuchyňský	<p>V případě rostlin jiných než rostlin pro produkci komerčního porostu:</p> <p>a) porost byl od začátku posledního ukončeného vegetačního období vizuálně prohlédnut nejméně jednou ve vhodném termínu pro zjištění škodlivého organismu a nebyly pozorovány příznaky výskytu <i>Ditylenchus dipsaci</i> nebo</p> <p>b)</p> <p>i) porost byl od začátku posledního ukončeného vegetačního období vizuálně prohlédnut nejméně jednou ve vhodném termínu pro zjištění škodlivého organismu a příznaky výskytu <i>Ditylenchus dipsaci</i> byly pozorovány nejvýše u 2 % rostlin a</p> <p>ii) rostliny shledané napadenými daným škodlivým organismem byly neprodleně vytrhány a</p> <p>iii) rostliny byly poté shledány prostými daného škodlivého organismu při laboratorních testech na reprezentativním vzorku</p> <p>nebo</p> <p>c) rostliny byly podrobeny vhodnému chemickému nebo fyzikálnímu ošetření proti <i>Ditylenchus dipsaci</i> a po laboratorních testech provedených na reprezentativním vzorku byly shledány prostým tohoto škodlivého organismu.</p> <p>V případě rostlin pro produkci komerčního porostu:</p> <p>a) porost byl od začátku posledního ukončeného vegetačního období vizuálně prohlédnut nejméně jednou ve vhodném termínu pro zjištění škodlivého organismu a nebyly pozorovány příznaky výskytu <i>Ditylenchus dipsaci</i> nebo</p> <p>b)</p>

		<p>i) porost byl od začátku posledního ukončeného vegetačního období prohlédnut nejméně jednou ve vhodném termínu pro zjištění škodlivého organismu;</p> <p>ii) rostliny vykazující příznaky výskytu <i>Ditylenchus dipsaci</i> byly neprodleně vytrhány a</p> <p>iii) rostliny byly shledány prostými daného škodlivého organismu po laboratorních testech na reprezentativním vzorku nebo</p> <p>c) rostliny byly podrobeny vhodnému fyzikálnímu nebo chemickému ošetření a po laboratorních testech provedených na reprezentativním vzorku byly shledány prostými <i>Ditylenchus dipsaci</i>.</p>
Leek yellow stripe virus	česnek kuchyňský	<p>a) porost byl od začátku posledního ukončeného vegetačního období vizuálně prohlédnut nejméně jednou ve vhodném termínu pro zjištění škodlivého organismu a nebyly pozorovány příznaky výskytu Leek yellow stripe virus nebo</p> <p>b) porost byl vizuálně prohlédnut alespoň jednou ve vhodném termínu pro zjištění škodlivého organismu od začátku posledního ukončeného vegetačního období, přičemž příznaky Leek yellow stripe virus nevykázalo více než 10 % rostlin, dané rostliny byly neprodleně vytrhány a při konečné prohlídce nevykazovalo příznaky více než 1 % rostlin.</p>
Onion yellow dwarf virus	cibule kuchyňská, česnek kuchyňský	<p>a) porost byl od začátku posledního ukončeného vegetačního období vizuálně prohlédnut nejméně jednou ve vhodném termínu a nebyly pozorovány příznaky výskytu Onion yellow dwarf virus nebo</p> <p>b)</p> <p>i) porost byl od začátku posledního ukončeného vegetačního období vizuálně prohlédnut nejméně jednou ve vhodném termínu pro zjištění škodlivého organismu a příznaky výskytu Onion yellow dwarf virus byly pozorovány nejvýše u 10 % rostlin a</p> <p>ii) vytrhané rostliny shledané napadenými daným škodlivým organismem, byly neprodleně vytrhány a iii) příznaky výskytu daného škodlivého organismu nevykázalo více než 1 % rostlin zkontrolovaných při konečné prohlídce.</p>
Potato spindle tuber viroid	paprika setá, lilek rajče	<p>a) na rostlinách na místě produkce nebyly během celého vegetačního období pozorovány žádné příznaky chorob, které způsobuje Potato spindle tuber viroid nebo</p> <p>b) rostliny byly podrobeny úřednímu testování na Potato spindle tuber viroid v reprezentativním vzorku a s použitím vhodných metod a při těchto testech byly shledány prostými daného škodlivého organismu.</p>

Tomato spotted wilt tospovirus	paprika setá, lilek rajče, lilek vejcoplodý, locika salátová	a) rostliny byly pěstovány na stanovišti produkce, kde byl zaveden režim monitorování relevantních přenašečů třásněnek <i>Frankliniella occidentalis</i> a <i>Thrips tabaci</i> , a po jejich zjištění bylo provedeno vhodné ošetření, aby se zajistilo účinné potlačení příslušných populací, a b) i) na rostlinách na stanovišti produkce nebyly během aktuální doby vegetace pozorovány příznaky výskytu Tomato spotted wilt tospovirus; nebo ii) veškeré rostliny na stanovišti produkce vykazující během aktuální doby vegetace příznaky Tomato spotted wilt tospovirus byly vytrhány a reprezentativní vzorek rostlin určených k přemístění byl otestován a sledán prostým tohoto škodlivého organismu.
Tomato yellow leaf curl virus	lilek rajče	a) na rostlinách nebyly pozorovány příznaky výskytu Tomato yellow leaf curl virus nebo b) na místě produkce nebyly pozorovány příznaky výskytu Tomato yellow leaf curl virus.

2.2. OSIVO

2.2.1. ŠO, pro které jsou nařízena mimořádná opatření EU, týkající se osiva zeleniny

Mimořádná opatření EU jsou nařízena proti zavlékání a šíření viru Tomato brown rugose fruit virus (ToBRFV) (stav k 6. 10. 2020). [Tato opatření jsou publikována na internetových stránkách ÚKZÚZ.](#)

ŠO	Hostitelské rostliny
Tomato brown rugose fruit virus (ToBRFV)	lilek rajče (<i>Solanum lycopersicum</i>) a paprika spp. (<i>Capsicum</i> spp.)

Osivo druhů lilek rajče a paprika musí být při přemístování na území EU opatřeno rostlinolékařským pasem a splňovat všechny následující podmínky:

- matečné rostliny byly vyprodukovány na stanovišti produkce, o kterém na základě úředních kontrol provedených ve vhodný čas ke zjištění ToBRFV není známo, že by se na něm ToBRFV objevil;
- osiva nebo jejich matečné rostliny prošly odběrem vzorků a testováním na ToBRFV příslušným orgánem (v ČR ÚKZÚZ), nebo byly podrobeny odběru vzorků a testování provedenému profesionálními provozovateli pod úředním dohledem příslušného orgánu, a na základě uvedených testů bylo zjištěno, že jsou prosté ToBRFV. V případě podezření na výskyt ToBRFV provedou uvedený odběr vzorků a testování pouze příslušné orgány;
- je zaznamenán a zdokumentován původ všech partií dotčených osiv.

2.2.2. Regulované nekaranténní ŠO pro osivo zeleniny

RNŠO pro osivo zeleniny a prahová hodnota pro dotčené RNŠO jsou uvedeny v [příloze IV, části F](#) nařízení 2019/2072. Pro všechny uvedené RNŠO je prahová hodnota nulová.

RNŠO nebo příznaky	Rostliny k pěstování (rod či druh)	Prahová hodnota
<i>Clavibacter michiganensis</i> ssp. <i>michiganensis</i>	lilek rajče	0 %
<i>Xanthomonas axonopodis</i> pv. <i>phaseoli</i>	fazol obecný	0 %
<i>Xanthomonas fuscans</i> subsp. <i>fuscans</i>	fazol obecný	0 %
<i>Xanthomonas euvesicatoria</i>	paprika setá, lilek rajče	0 %
<i>Xanthomonas gardneri</i>	paprika setá, lilek rajče	0 %
<i>Xanthomonas perforans</i>	paprika setá, lilek rajče	0 %
<i>Xanthomonas vesicatoria</i>	paprika setá, lilek rajče	0 %
<i>Acanthoscelides obtectus</i>	fazol obecný, fazol šarlatový	0 %
<i>Bruchus pisorum</i>	hrách setý	0 %
<i>Bruchus rufimanus</i>	bob setý	0 %
<i>Ditylenchus dipsaci</i>	cibule kuchyňská, pór zahradní	0 %
Pepino mosaic virus	lilek rajče	0 %
Potato spindle tuber viroid	paprika setá, lilek rajče	0 %

2.2.3. Opatření s cílem zamezit výskytu RNŠO na osivu zeleniny

Opatření s cílem zamezit výskytu RNŠO na osivu zeleniny jsou uvedena v [příloze V části E nařízení 2019/2072](#).

Musí být zajištěno splnění požadavků týkajících se příslušných RNŠO a rostlin určených k pěstování uvedených v následující tabulce:

RNŠO nebo příznaky, které RNŠO způsobují	Osivo	Požadavky
<i>Clavibacter michiganensis</i> ssp. <i>michiganensis</i>	lilek rajče	a) osivo bylo získáno vhodnou metodou kyselé extrakce či obdobnou metodou a b) i) osivo pochází z oblastí, o nichž je známo, že jsou prosté <i>Clavibacter michiganensis</i> ssp. <i>michiganensis</i> , nebo ii) při vizuálních prohlídkách během ukončeného vegetačního období na stanovišti produkce ve vhodných termínech pro zjištění škodlivého organismu nebyly

		<p>zjištěny příznaky choroby způsobené <i>Clavibacter michiganensis</i> ssp. <i>michiganensis</i></p> <p>nebo</p> <p>iii) osivo bylo podrobeno úřednímu testování reprezentativního vzorku na <i>Clavibacter michiganensis</i> ssp. <i>michiganensis</i> s použitím vhodných metod a při těchto testech bylo shledáno prostým tohoto škodlivého organismu</p>
<i>Xanthomonas axonopodis</i> pv. <i>phaseoli</i>	fazol obecný	<p>a) osivo pochází z oblastí, o nichž je známo, že jsou prosté <i>Xanthomonas axonopodis</i> pv. <i>phaseoli</i>,</p> <p>nebo</p> <p>b) porost, ze kterého bylo osivo získáno, byl vizuálně prohlédnut ve vhodných termínech během vegetačního období a shledán prostým <i>Xanthomonas axonopodis</i> pv. <i>phaseoli</i></p> <p>nebo</p> <p>c) byl otestován reprezentativní vzorek osiva a byl shledán při těchto testech prostým <i>Xanthomonas axonopodis</i> pv. <i>phaseoli</i></p>
<i>Xanthomonas fuscans</i> subsp. <i>fuscans</i> .	fazol obecný	dtto jako pro <i>Xanthomonas axonopodis</i> pv. <i>phaseoli</i>
<i>Xanthomonas euvesicatoria</i>	paprika setá	<p>a) osivo pochází z oblastí, o nichž je známo, že jsou prosté <i>Xanthomonas euvesicatoria</i>,</p> <p>nebo</p> <p>b) při vizuálních prohlídkách během ukončeného vegetačního období na stanovišti produkce ve vhodných termínech pro zjištění škodlivého organismu nebyly zjištěny příznaky choroby způsobené <i>Xanthomonas euvesicatoria</i>;</p> <p>nebo</p> <p>c) osivo bylo podrobeno úřednímu testování reprezentativního vzorku <i>Xanthomonas euvesicatoria</i> s použitím vhodných metod, bez ohledu na to, zda předcházelo vhodné ošetření, a na základě těchto testů bylo shledáno prostým <i>Xanthomonas euvesicatoria</i></p>
<i>Xanthomonas gardneri</i>	paprika setá	dtto jako pro <i>Xanthomonas euvesicatoria</i>
<i>Xanthomonas perforans</i>	paprika setá	dtto jako pro <i>Xanthomonas euvesicatoria</i>
<i>Xanthomonas vesicatoria</i>	paprika setá	dtto jako pro <i>Xanthomonas euvesicatoria</i>
<i>Xanthomonas euvesicatoria</i>	lilek rajče	<p>a) osivo je získáno vhodnou kyselou extrakcí</p> <p>a</p> <p>b) osivo pochází z oblastí, o nichž je známo, že jsou prosté <i>Xanthomonas euvesicatoria</i>,</p> <p>nebo</p> <p>c)</p> <p>i) při vizuálních prohlídkách během ukončeného vegetačního období na stanovišti produkce ve vhodných termínech pro zjištění škodlivého organismu</p>

		<p>nebyly zjištěny příznaky choroby způsobené <i>Xanthomonas euvesicatoria</i></p> <p>nebo</p> <p>ii) osivo bylo podrobeno úřednímu testování reprezentativního vzorku na <i>Xanthomonas euvesicatoria</i> s použitím vhodných metod, bez ohledu na to, zda předcházelo vhodné ošetření, a na základě těchto testů bylo shledáno prostým <i>Xanthomonas euvesicatoria</i></p>
<i>Xanthomonas gardneri</i>	lilek rajče	dtto jako pro <i>Xanthomonas euvesicatoria</i>
<i>Xanthomonas perforans</i>	lilek rajče	dtto jako pro <i>Xanthomonas euvesicatoria</i>
<i>Xanthomonas vesicatoria</i>	lilek rajče	dtto jako pro <i>Xanthomonas euvesicatoria</i>
<i>Acanthoscelides obtectus</i> (zrnokaz fazolový)	fazol obecný, fazol šarlatový	<p>a) reprezentativní vzorek osiva byl podroben vizuální prohlídce v nevhodnějším termínu pro zjištění škodlivého organismu, což může být po vhodném ošetření,</p> <p>a</p> <p>b) osivo bylo shledáno prostým <i>Acanthoscelides obtectus</i></p>
<i>Bruchus pisorum</i> (zrnokaz hrachový)	hrách setý	<p>a) reprezentativní vzorek osiva byl podroben vizuální prohlídce v nevhodnějším termínu pro zjištění škodlivého organismu, což může být po vhodném ošetření,</p> <p>a</p> <p>b) osivo bylo shledáno prostým <i>Bruchus pisorum</i></p>
<i>Bruchus rufimanus</i> (zrnokaz bobový)	bob obecný	<p>a) reprezentativní vzorek osiva byl podroben vizuální prohlídce v nevhodnějším termínu pro zjištění škodlivého organismu, což může být po vhodném ošetření,</p> <p>a</p> <p>b) osivo bylo shledáno prostým <i>Bruchus rufimanus</i></p>
<i>Ditylenchus dipsaci</i> (háďátka zhoubné)	cibule kuchyňská, pór zahradní	<p>a) porost byl od začátku posledního ukončeného vegetačního období vizuálně prohlédnut nejméně jednou ve vhodném termínu pro zjištění škodlivého organismu a nebyly pozorovány příznaky výskytu <i>Ditylenchus dipsaci</i>,</p> <p>nebo</p> <p>b) sklizené osivo bylo po laboratorních testech reprezentativního vzorku shledáno prostým <i>Ditylenchus dipsaci</i>,</p> <p>nebo</p> <p>c) osivo bylo podrobeno vhodnému chemickému nebo fyzikálnímu ošetření proti <i>Ditylenchus dipsaci</i> a po laboratorních testech reprezentativního vzorku bylo osivo shledáno prostým tohoto škodlivého organismu</p>
Pepino mosaic virus	lilek rajče	<p>a) osivo bylo získáno vhodnou metodou kyselého extrakce či obdobnou metodou</p> <p>a</p>

		<p>b)</p> <p>i) osivo pochází z oblastí, kde není znám výskyt Pepino mosaic virus, nebo</p> <p>ii) na rostlinách na místě produkce nebyly během celého vegetačního období pozorovány žádné příznaky choroby způsobené Pepino mosaic virus nebo</p> <p>iii) osivo bylo podrobena úřednímu testování reprezentativního vzorku na Pepino mosaic s použitím vhodných metod a při těchto testech bylo shledáno prostým tohoto škodlivého organismu</p>
Potato spindle tuber viroid	lilek rajče, paprika setá	<p>a)</p> <p>i) osivo pochází z oblastí, kde není znám výskyt Potato spindle tuber viroid, nebo</p> <p>ii) na rostlinách na místě produkce nebyly během celého vegetačního období pozorovány žádné příznaky choroby způsobené Potato spindle tuber viroid nebo</p> <p>iii) osivo bylo podrobena úřednímu testování reprezentativního vzorku na Potato spindle tuber viroid s použitím vhodných metod a při těchto testech bylo shledáno prostým tohoto škodlivého organismu</p>

3. INFORMACE O ŠKODLIVÝCH ORGANISMECH

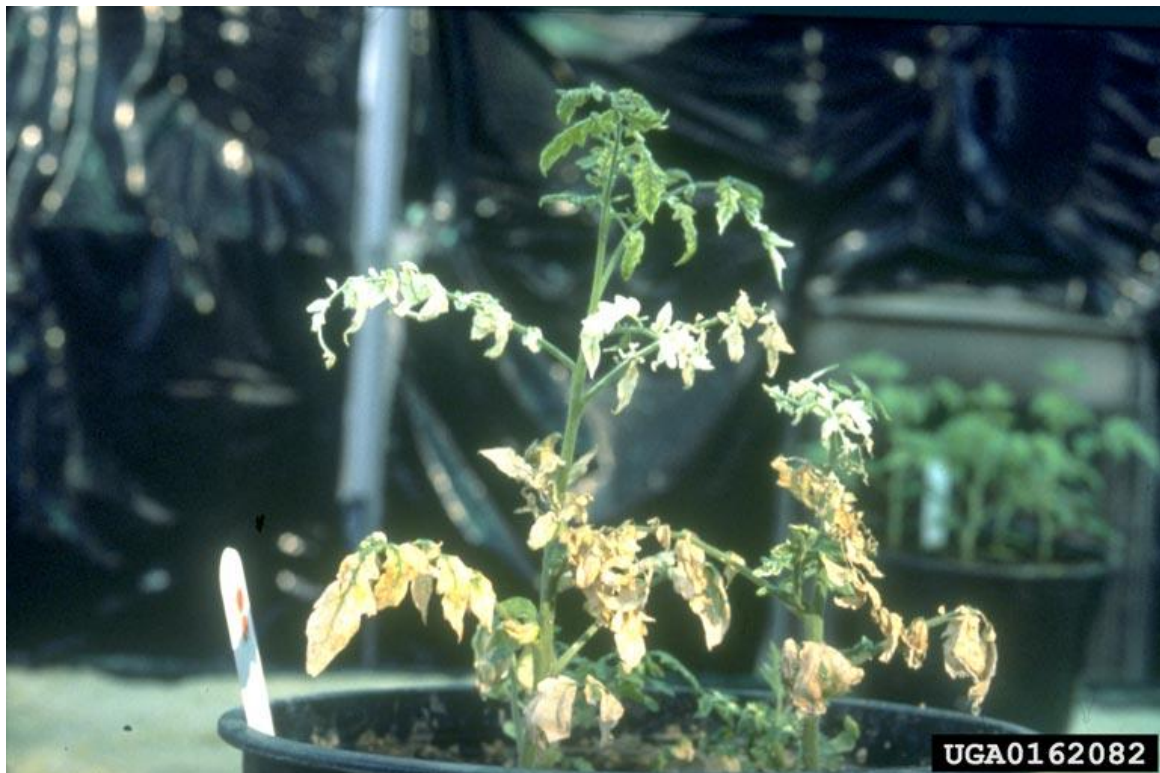
- *Acanthoscelides obtectus* (zrnokaz fazolový) – [viz Rostlinolékařský portál](#)
- *Bruchus pisorum* (zrnokaz hrachový) – [viz Rostlinolékařský portál](#)
- *Bruchus rufimanus* (zrnokaz bobový) – [viz Rostlinolékařský portál](#)
- *Clavibacter michiganensis* ssp. *michiganensis* (původce bakteriálního vadnutí rajčete) – [viz Rostlinolékařský portál](#)
- *Ditylenchus dipsaci* (hádátka zhoubné) – [viz Rostlinolékařský portál](#)
- *Globodera pallida* (hádátka nažloutlé) – [viz Rostlinolékařský portál](#)
- *Globodera rostochiensis* (hádátka bramborové) – [viz Rostlinolékařský portál](#)
- *Meloidogyne chitwoodi* – [viz Rostlinolékařský portál](#)
- *Meloidogyne fallax* – [viz Rostlinolékařský portál](#)
- Pepino mosaic virus – [viz Rostlinolékařský portál](#)
- *Ralstonia solanacearum* a příbuzné druhy *R. pseudosolanacearum* a *R. syzygii* – [viz Rostlinolékařský portál](#)
- *Synchytrium endobioticum* (původce rakoviny bramboru) – [viz Rostlinolékařský portál](#)

- **Tomato leaf curl New Delhi virus** – [viz Rostlinolékařský portál](#)
- *Xanthomonas axonopodis* pv. *phaseoli* a *Xanthomonas fuscans* subsp. *fuscans* (původci obecné spály fazolu) – [viz Rostlinolékařský portál](#)
- *Xanthomonas euvesicatoria*, *X. gardneri*, *X. perforans*, *X. vesicatoria* (původci bakteriální skvrnitosti rajčete a papriky) – [viz Rostlinolékařský portál](#)
- **Potato spindle tuber viroid (PSTVd – původce viroidové vřetenovitosti hlíz)**

Hostitelské rostliny: Nejvýznamnějším hostitelem PSTVd je lilek brambor (*Solanum tuberosum*), tento patogen však napadá kromě některých druhů okrasných rostlin (na nichž většinou nevytváří příznaky) také lilek rajče (*Solanum lycopersicum*).

Šíření: Na krátké vzdálenosti se PSTVd šíří mechanickým přenosem. Na delší vzdálenosti se šíří nejčastěji hlízkami bramboru a také osivem bramboru a dalších lilkovitých rostlin, včetně lilku rajčete.

Příznaky na rajčeti: Na vrcholových listech rostliny dochází k projevům epinastie (tzn. že horní strana roste rychleji než spodní, následkem čehož se list ohýbá směrem dolů), listy jsou svraskalé. Dále dochází k nekróze listových středních žilek a žloutnutí lístků ve středové části rostliny. Ve vážném chronickém stadiu je celá rostlina zakrslá, vrcholové listy jsou malé a zhuštěné a střední listy odumírají.

4. DOPORUČENÉ STUDIJNÍ MATERIÁLY PRO E-LEARNING

- [Prováděcího nařízení Komise \(EU\) 2019/2072, přílohy: II, III, IV – část I a část F, VIII, X a XIII](#), jednotlivé přílohy jsou dostupné i [zde](#).
- [Rostlinolékařský portál](#)

revize září 2020